

Krzysztof Polok

Analiza ilościowo-semantyczna angielskich zapożyczeń sportowych w języku polskim

Idō - Ruch dla Kultury : rocznik naukowy : [filozofia, nauka, tradycje wschodu,
kultura, zdrowie, edukacja] 5, 127-132

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sport w kulturze języka i język w kulturze sportowej / Sport in the language culture and language in the sport culture

KRZYSZTOF POŁOK

Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, Racibórz

Analiza ilościowo-semantyczna angielskich zapożyczeń sportowych w języku polskim

Słowa kluczowe: pole semantyczne, technika dekompozycji semantycznej, leksemy sportowe.

Podstawowym celem niniejszej pracy jest przegląd zapożyczeń z języka angielskiego odnoszących się do dziedziny sportu oraz ich analiza ilościowo-semantyczna. Wiadomo powszechnie, iż język angielski jest językiem, którego wewnętrzny potencjał w dużej mierze kształtuje obecnie percepcję otaczającej rzeczywistości [Crystal 1995, s. 114]. Można również zauważyć, że transfer semantyczno-leksykalny zapożyczeń z jednego języka do drugiego przebiega w sposób pragmatycznie oraz logicznie ukierunkowany, czyli zapożyczenie zawsze następuje wtedy, gdy pojawi się wewnętrzna potrzeba określenia desygnatu fizyczno-logicznego, której nie potrafił zaspokoić język rodzimy [Strauss 1985, s. 138]. Z uwagi na fakt, iż istnieją takie dziedziny życia, w których możliwość pojawienia się potrzeby nowych określeń wydaje się być wyższa niż w innych, bardziej unormowanych dziedzinach funkcjonowania człowieka, wysunięto założenie, że język o większym potencjale wewnętrznym, czyli język, w obrębie którego funkcjonuje leksykon mogący zaproponować określenia desygnatów, których lingwistycznych odpowiedników nie posiadają leksykony innych języków, będzie przez nie w większym stopniu wykorzystywany dla zaspokojenia ich wewnętrznych potrzeb semantycznych (tzn. dla określenia desygnatów konceptualnych, które pojawiły się w obrębie percepcji użytkowników danego języka). Jedną z tak zdefiniowanych dziedzin wydaje się być sport.

Celem przeprowadzonych badań było więc: /1/ potwierdzenie określonej powyżej hipotezy badawczej; /2/ przegląd i określenie rozmiaru koegzystencji semantycznej zapożyczeń sportowych z języka angielskiego w języku polskim, oraz /3/ ilościowa i semantyczna analiza istniejących w języku polskich angielskich zapożyczeń sportowych.

Podstawowe techniki badawcze zostały oparte na teorii pola semantycznego [Lehrer 1985, s. 283; Mańczak-Wohlfeld 1991, s. 47; Crystal 1995, s. 157] oraz związanej z nią technice dekompozycji semantycznej [Mańczak-Wohlfeld 1991, s. 47]. Zgodnie z definicją zaproponowaną przez D. Crystala, „(...) pole semantyczne, zwane również polem leksykalnym, jest rozumiane jako obszar znaczeniowy określony przy pomocy zbioru wzajemnie definiujących się określeń” [Crystal 1995, s. 458]. Oznacza to pojawienie się różnego typu określeń ustawionych względem siebie hiponimicznie, bądź meronimicznie, których zakresy semantyczne odnoszą się do siebie w pewien określony z góry sposób. Definicja powyższa sugerować również może pojawienie się podzbiorów danych pól semantycznych, związanych z podstawowym polem semantycznym przy pomocy oznaczeń kluczowych, odnoszących się równocześnie do wszystkich określeń będących częściami składowymi poszczególnych podzbiorów danego pola semantycznego. Co więcej, analiza przytoczonej powyżej definicji pola semantycznego, pozwala na wysunięcie wniosku, że mogą w jego obrębie (lub też w obrębach poszczególnych jego podzbiorów) pojawić się określenia, których pojawienie warunkowane jest równoczesnym pojawieniem się innych określeń, tematycznie związanych z danym polem semantycznym.

Technika dekompozycji semantycznej, będąca jak słusznie zauważa Mańczak-Wohlfeld [1991] przedłużeniem ustaleń teorii pola semantycznego, pozwala z kolei zarówno na formalną klasyfikację wyrażań wchodzących w skład danego pola semantycznego oraz jego podzbiorów, dając tym samym możliwość ich bardziej dokładnego określenia i analizy, jak i obserwacji zachodzących podczas procesu kształtowania się danego pola semantycznego procesów jakościowo oraz ilościowo-semantycznych.

Oczywiście, obserwacje oraz analizę tego typu można przeprowadzać w różny sposób (analizując, na przykład, dyskurs oraz pojawiającą się w jego trakcie grupę określeń tematycznie związanych z interesującym nas polem semantycznym), w zależności od postawionych uprzednio celów badawczych. Celem moich badań było jedynie określenie rozmiaru angielskich zapożyczeń funkcjonujących obecnie w języku polskim oraz stwierdzenie, czy ich zakresy znaczeniowe różnią się od ich angielskich oryginałów, czy też funkcjonują one w obrębie tej samej, mniej więcej, semantyki, co w języku angielskim. Zgodnie z ustaleniami innych badaczy [np. Tokarski 1988, s. 271; Mańczak-Wohlfeld 1991, s. 50], transfer semantyczny wyrażen z jednego języka do drugiego skutkować może nie tylko dokładnym przekazem zakresu semantycznego danego zapożyczenia, ale także jego rozszerzeniem, lub zwężeniem. Wskazuje to na fakt istnienia mechanizmów podświadomej obrony danego języka zapożyczającego przed zawłaszczeniem go przez język dostarczający mu wszelkiego rodzaju rozwiązań formalno-semantycznych.

Technika dekompozycji semantycznej pozwala na takie określenia istniejących w obrębie danego pola semantycznego podzbiorów semantycznych, dzięki którym będą się one odróżniały w sposób ewidentny. Należy w tym celu ustalić zespół relewantnych cech, które pozwolą na odpowiednią klasyfikację danego leksemu do odpowiedniego podpola semantycznego. Analiza odpowiednich relewantnych cech, istotnych w trakcie klasyfikowania danego leksemu do danego podpola semantycznego, pozwoli na różnego rodzaju określenia związane z rodzajem danych cech kwalifikujących. W trakcie badań wykorzystałem logiczną propozycję Mańczak-Wohlfeld [1991], a wyszczególnione cechy – odrzucając cechy redundantne – podzieliłem na trzy podstawowe grupy: cech dominujących, definiujących oraz określających.

W naszym przypadku cechą dominującą była przynależność danych zapożyczeń do pola semantycznego sportu, cechami definiującymi były określenia rozróżniające (tzn. różnicujące) od siebie dane dziedziny sportowe, a cechami określającymi, te rodzaje cech, które zdecydowanie podporządkowywały dany leksem do konkretnej dyscypliny sportowej. Po odrzuceniu wszelkich cech redundantnych ustaliliśmy zestaw następujących cech dominujących, definiujących i określających: [+/- SPORT], [± UBIÓR/SPRZĘT SPORTOWY], [± REGUŁA SPORTOWA], [± EFEKT/ FORMA POSTĘPOWANIA], [+/- INDYWIDUALNY], [± NAZIEMNY] a także [± OGÓLNY]. Wybór ten oparty został na następujących ustaleniach:

[± SPORT]: założyłem, że jedną z istotnych cech odnoszących się do danego leksemu jest nazwa kluczowa danego podpola semantycznego. Ponieważ nazwa ta w ewidentny sposób określa zakres semantyczny danego podpola semantycznego, będzie ona funkcjonować na zasadach cechy dominującej, mimo faktu uprzedniego istnienia głównej cechy dominującej danego pola semantycznego, którą – w tym wypadku – jest sport.

[± UBIÓR/SPRZĘT SPORTOWY]: uznałem, iż ważną cechą definiującą będzie określenie ubioru sportowego, który wymagany jest w wypadku uczestnictwa w danej konkurencji sportowej, bądź też elementu sprzętu sportowego wykorzystywanego podczas uprawiania danej dyscypliny sportowej. Połączenie ubioru oraz sprzętu sportowego wynika z faktu, że w obu wypadkach chodzi o rzecz materialną umożliwiającą uczestnictwo w danej konkurencji sportowej.

[± REGUŁA SPORTOWA]: wybranie tej cechy definiującej podyktowane zostało faktem, że każda konkurencja sportowa oparta jest na zbiorze reguł ustalających jej przebieg. Oznacza to, że każda informacja tego typu jest istotną cechą definiującą, przypisującą dany leksem do danego podpola semantycznego;

[± EFEKT/ FORMA POSTĘPOWANIA]: oparłem się na założeniu, że każda dyscyplina sportu wymaga odrębnych form postępowania, których wynikiem jest założony *a priori* efekt działania. Jest to więc istotna cecha definiująca, kwalifikująca dany leksem do danego podpola semantycznego.

[± INDYWIDUALNY]: jest to jedna z dwóch ustalonych przez nas jako relewantne cech określających. Działalność sportowa może mieć charakter indywidualny albo też grupowy, ale żadna z obu wymienionych form działania sportowego nie wyklucza równoległego istnienia drugiej z nich. Oznacza to, że poszczególne leksemu odnosić się mogą semantycznie albo do jednej, albo też do obu form działalności sportowej, określając jednakże każdą z nich w sposób

odrębny (np. leksem *'singiel'* oznaczony zostanie [+INDYWIDUALNY], a leksem *'mikst'* [-INDYWIDUALNY], chociaż oba z nich znajdować się będą w obrębie podpole semantycznego *'tenis'*).

[± NAZIEMNY]: z uwagi na swoją charakterystykę, poszczególne konkurencje sportowe przebiegać mogą albo na twardym gruncie, albo też poza nim. Fakt ten wskazuje na istotną potrzebę dookreślenia, czy dany leksem odnosi się do rodzaju sportu, który uprawiany jest na twardym gruncie, czy też poza nim.

[± - OGÓLNY]: wyszedłem z założenia, że cecha ta jest istotną cechą definiującą dany leksem, wskazując równocześnie na jego pozycję w obrębie całego pola semantycznego. Nie chodzi przy tym o sytuację, gdy dane zapożyczenie określa więcej niż jeden koncept mentalny [viz. Mańczak-Wohlfeld 1988, s. 272, pass. 1], lecz o fakt jego pojawienia się w obrębie więcej niż jednego podpole semantycznego. Zachodzić tu bowiem może sytuacja, którą Strauss [1985] określa albo jako potrzebę zdefiniowania istniejących nowych pojęć konceptualnych (a więc sprostania sytuacji pojawienia się nowego, ogólnego określenia odnoszącego się do danego pola/podpole semantycznego) bądź też jako potrzebę bardziej szczegółowego (ściślejszego) opisu pojawiających się pojęć mentalnych (czyli działań prowadzących do określenia zakresu semantycznego konceptu specjalistycznego).

Podczas badań uwzględniłem nie tylko spis istniejących w języku polskim zapożyczeń sportowych sporządzony przez Mańczak-Wohlfeld [1988, s. 272–73], modyfikując go w niektórych, sytuacjach (modyfikacje te oparłem na wnioskach, które można wyciągnąć przeglądając niektóre z nowszych, istniejących na rynku słowników języka polskiego), zakładając, że nie uwzględnione przeze mnie leksemy, które figurują w spisie Mańczak-Wohlfeld, nie spełniają we współczesnym języku polskim nawet marginalnej roli (np. *'pull'*, lub *'puller'*) w zamian wprowadzając te, których Mańczak-Wohlfeld nie uwzględnił (np. *'goalkeeper'*, *'speedway'* lub *'fair play'*). W wyniku tych działań uzyskałem listę 155 anglicyzmów funkcjonujących obecnie w zakresie pola semantycznego sportu w języku polskim. Podczas badań oparłem się nie tylko na słownikach Kopalińskiego [1988], czy Szymczaka [1978–81], lecz także na tych, których autorami są: E. Wierzbicka [1998], oraz J. Linde-Usiekiewicz [2004]. W badaniach nie uwzględniłem słownika Doroszewskiego [1958–69] uznając, że zapożyczenia językowe z języka angielskiego, które można znaleźć w języku polskim (nie tylko w zakresie pola semantycznego sportu) dotyczą głównie okresu po 1989 roku [viz. Wilim, Mańczak-Wohlfeld 1997, s. 21]. W efekcie uzyskałem następującą listę funkcjonujących obecnie w języku polskim zapożyczeń sportowych z języka angielskiego (leksemy podawane są zgodnie z polską pisownią; w wypadku występowania więcej niż jednej możliwości, możliwość wariantową podaję w nawiasach):

SPORT

aerobik (aerobic), aut (out), autocross (autokros), badminton, bandy, baseball (bejsbol), bekhend (backhand), bobslej, body-building, boks/1/, boks/2/, bokser, break, bukmacher (bookmaker), catch-as-catch-can, challenger, circuit training, cross-country, curling, czampion (czempion), dark horse, dead heat, debel, derby, deuce, doping/1/, doping/2/, drajw, driver, dropszhot, drybling, dziu-dzitsu, dżokej, dżudo, fair play, fajter (fighter), falstart, faul, finisz (finish), fit, fitness, football (futbol), footing, forhend (forhand), forward, gem, goalkeeper, goggle, gokart, gol (goal), golf, groggy, gymkhana, hak, halifaksy, handicap, hokey, hulahop, jogging, jumping, kart, karting, klincz, korner (corner), kort, kraul, krokiet, kros (cross), krykiet, kulturysta, lacrosse, lawn tennis, lob, lob, master, mecz, meczbol, mikst, miler, miting (meeting), motocross (motokros), nelson, net, nokaut, nokdaun, ofsajd (off-side), oldboy, orienteering, ower, owerarm, padok, ping-pong, play, play-off, polo, power play, punching-ball, punczer, rajd, rajd, ready, record, referee, ring, robinsonada, rugby, runda, serwis, set, setbol, shadow-boxing, singiel, six-day, skating, skeet, skeleton, skibob, skiff, skrecz, skul, skulling, smecz, sparring, speedway, sportsmen (sportsman), sprint, sprinter, stand, start, starter, steeple-chase, stepper, stoper/1/, stoper/2/, stoping, stretching, strok, surfing, tandem, team, tenis, time-out, tobogan (toboggan), track, trap, trener, trening, turf, walkower, waterpolo, windsurfing, wolej, wrestling

Znajdujące się na powyższej liście leksemy określają bądź definiują następujące dyscypliny sportowe: badminton, baseball, bobsleje, boks, curling, dżudo, dżu-dżitsu, gimnastyka, golf, hokej na trawie, hokej, jeździectwo, kolarstwo, koszykówka, krokieta, krykieta, lacrosse, lekka atletyka, łyżwiarstwo, piłka nożna, pływanie, polo, rugby, saneczkarstwo, siatkówka, sporty motorowe, strzelectwo, surfing, tenis, tenis stołowy, tenis, waterpolo, windsurfing, zapasy, żeglarsstwo, żużel (w sumie 35 odrębnych dyscyplin sportowych).

Podczas przeprowadzania analizy semantycznej pola semantycznego dotyczącego sportu, stwierdziłem, że istnieją przynajmniej 33 zapożyczone leksemy (21,29%) dotyczące więcej niż jednego podpola semantycznego sportu, przy czym pojawienie danego zapożyczenia warunkowane jest pojawieniem się innego leksemu (rodzimego bądź zapożyczonego) relewantnie związanego z daną konkurencją sportową (np. pojawienie się leksemu 'piłka' wymusza niejako pojawienie się zapożyczonego leksemu 'aut (out)', lecz niekoniecznie zmusza do pojawienia się anglicyzmu 'team', co wskazuje zarówno na fakt względnej semantycznej zależności pojawiających się w obrębie danego podpola semantycznego leksemów, jak i ich odrębności semantycznej). Z drugiej strony istnieją leksemy, które immanentnie związane są z danym polem semantycznym i które pojawiają się w nim niezależnie od jakości podpola (np. *trener, trening, start, starter, master, czempion, sport, sportsmen, sportswoman, sport* lub *mecz*). Fakt ten potwierdza niejako moje przypuszczenia dotyczące dwójakiej natury leksemów zapewniających dane pole semantyczne, tzn. leksemów podstawowych, przynależnych niejako w pierwszym względzie do danego pola semantycznego, oraz leksemów definiujących (bądź też ustawiających) dane pole semantyczne albo pod względem jakości oraz ilości podpól, albo też pod względem istotności istniejących w jego obrębie elementów leksykalnych. Sytuacja ma, jak sądzę, bezpośredni związek z rozszerzeniem się semantycznego znaczenia danego leksemu podczas transferu danego określenia z jednego języka do języka drugiego.

Interesującym wydaje się spostrzeżenie, że istnieje przynajmniej sześć zapożyczonych leksemów, które związane są z analizowanym polem semantycznym w sposób immanentny, tzn. określają one to pole niezależnie od okoliczności. Leksemy te to: *czempion, mecz, sport, sportsmen, trening, trener*.

Innym godnym uwagi spostrzeżeniem jest fakt, że procentowość zapożyczeń wzrasta proporcjonalnie do pozycji popularności danej dyscypliny sportowej w społeczeństwie. Największą procentowość zapożyczeń z j. angielskiego wykazują więc takie dyscypliny sportu jak lekka atletyka i piłka nożna (9,68%) czy boks (9,083%), najmniejszą zaś dyscypliny najmniej popularne, takie jak golf, polo lub curling, gdzie jedynymi zapożyczeniami są cechy dominujące, odnotowujące istnienie danych dyscyplin sportowych na świecie. Jedynym wyjątkiem w tej analizie jest siatkówka, będąca w miarę popularną dyscypliną sportu w społeczeństwie polskim, gdzie procent zapożyczeń sięga 89,37% (co oznacza, że właściwie prawie wszystkie funkcjonujące tam podstawowe określenia stanowią zapożyczenia z j. angielskiego). Fakt ten, być może, związany jest z sytuacją, iż zarówno podstawowe przepisy oraz reguły gry, jak i obowiązujące nazewnictwo, odnoszą się do sytuacji przeniesienia nie tylko opisu, ale również i koncepcji gry na grunt, na którym do tej pory była ona nieznaną. Z kolei zauważona atrakcyjność gry (w przeciwieństwie do np. baseballa) spowodowała zaistnienie potrzeby na pojawienie się bardziej dokładnego opisu reguł gry, co wymusiło niejako zaimportowanie *en masse* wielu sytuacji oraz okoliczności związanych immanentnie z danym sportem nas grunt polski. Sugestię tę może potwierdzać brak w polskim leksykonie określeń związanych np. z grą w baseballa, curling lub też polo. Jedyne zapożyczone określenia, odnoszące się powszechnie do wspomnianych dyscyplin sportu, to leksemy określające ich cechy dominujące, umiejscawiające daną dyscyplinę w polu semantycznym sportu.

Badania wykazały istnienie szeregu zapożyczonych określeń inherentnych, bezpośrednio związanych z daną konkurencją sportową i bezpośrednio ją określających w obrębie danego pola semantycznego (np. leksem 'kraul' bezpośrednio definiuje dyscyplinę sportową zwaną pływaniem, a leksemy 'trap' lub 'skeet', bezpośrednio odnoszą się do strzelectwa). Fakt ten wskazuje ponownie na prawidłowość sugestii Straussa [1985], która wskazuje na rolę bezpośredniego oraz w miarę pilnego zapelnienia w danym języku luki semantycznej powstałej w skutek pojawienia się fizycznego konceptu, który w danym języku nie został do tej pory nazwany.

W dużej ilości przypadków można dostrzec sposób powstawania podpoła semantycznego odnoszącego się do danej dziedziny sportu. Najpierw pojawia się cecha dominująca, nazywająca daną dziedzinę sportu i umiejscawiająca ją względem innych, mniej lub bardziej pokrewnych konkurencji sportowych. Następnie, w miarę wzrostu popularności danej dyscypliny sportowej w społeczeństwie, pojawia się potrzeba opisu poszczególnych reguł postępowania, sprzętu, lub/i ubioru wykorzystywanego do jej uprawiania, a także pozostałych cech ją definiujących i określających. Jeśli język rodzimy nie dysponuje adekwatną definicją inwokacyjną, poszukiwania dotyczące poszczególnych elementów wchodzących w skład danej konkurencji sportowej rozszerzają się na inne języki – i zawsze są skuteczne. Oznacza to, że nigdy nie może dojść do sytuacji, że dany desygnat mentalny pozostanie nie nazwany. Często znalezione określenie odnosi się w nowym języku do części normalnego obszaru semantycznego, bądź też zostaje istotnie rozszerzone (np. w ten sposób funkcjonuje leksem *'net'*, który w języku angielskim oznacza albo siatkę albo też zagranie piłką, w wyniku którego rzucona piłka dotknie siatki, w języku polskim zaś, z uwagi na istnienie rodzimego leksemu *'siatka'*, ograniczony jest jedynie do drugiej sytuacji. Z drugiej strony leksem *'falstart'*, który w języku angielskim odnosi się jedynie do terminologii sportowej, w języku polskim uzyskał znaczenie szersze od oryginalnego, i bardzo często używany jest w formie znaczeniowej, która ze sportem niewiele ma wspólnego).

Taka stadialna procedura pojawiania się coraz to nowych określeń rodzimych bądź zapożyczeń wydaje się być ściśle związana z socjologicznym wzrostem popularności danej dyscypliny sportowej w społeczeństwie. W ten sposób wprawdzie niektóre słowniki (np. Szymczaka) odnotowują pojawianie się w obrębie leksykonu mentalnego takich zapożyczonych z języka angielskiego leksemów, jak *'gymkhana'*, *'lacrosse'*, bądź *'dead heat'*, należy jednak od razu stwierdzić, że wykorzystywane one są w bardzo małym procencie, i to głównie przez osoby pragnące popisać się swoją erudycją. Inną z kolei sytuacją jest pojawianie się w języku rodzimym określeń, które po pewnym czasie zaczynają funkcjonować na zasadzie synonimów, tzn. obok zapożyczonych już leksemów, często je zastępując na tyle skutecznie, że zostają one wyrzucone poza nawias leksykonu danego języka. Przykładem są np. określenia *'black horse'*, *'badminton'*, lub *'sparring'*, gdzie równie popularne w języku stają się określenia rodzime (odpowiednio, *'czarny koń'*, *'kometka'*, lub *'mecz kontrolny'*), przy czym określenia rodzime pełnią albo rolę dokładnie semantycznie zastępczą, albo też w większym lub mniejszym zakresie wchodzi w obszar semantyki leksemów zapożyczonych. W ten sposób język rodzimy, w chwili, gdy wytworzył już, na bazie swoich zasobów leksykalno-semantycznych, określenie mogące skutecznie funkcjonować z zapożyczonym, albo zwraca zapożyczony leksem do języka, z którego został on pożyczony, albo też oba leksemy funkcjonować zaczynają na bazie mniej więcej meronimicznej.

Na koniec warto wspomnieć o grupie leksemów kształtujących specyfikę danego podpoła semantycznego. Wydaje się, że leksemy tego typu stanowią egzemplifikację tej sugestii Straussa [1985], która mówi o konieczności bardziej szczegółowego zdefiniowania konceptów mentalnych dotyczących konkretnej poddziedziny działalności człowieka. W wypadku sportu, podpole semantyczne określane cechą dominującą [+SPORT] 'lekka atletyka' posiadać będzie m.in. następujące zapożyczone z języka angielskiego leksemy, immanentnie związane i bezpośrednio określające wymieniony powyżej koncept mentalny: *'dead heat'*, *'jogging'*, *'jumping'*, *'miler'*, *'miting'*, *'sprinter'*, *'sprinter'*, *'spurt'*, *'steeple-chase'*, przy czym wymienione tu leksemy posiadać będą różne cechy definiujące i określające. Oznacza to, że – jak się wydaje – w przytaczającej większości wypadków, wymienienie dowolnego z wyszczególnionych powyżej leksemów określających powodować będzie kojarzenie z leksemem dominującym, lekka atletyka'. Dziać się tak będzie jednak jedynie w sytuacji, gdy kompetencja konsytuacyjna osoby, która otrzymała informację dotyczącą zakresu danego podpoła semantycznego, rzeczywiście odpowiada oczekiwaniom nadawcy. W wypadku bowiem, gdy kompetencja konsytuacyjna, odpowiednio nadawcy i odbiorcy informacji, jest różna, nie należy oczekiwać bezpośredniego kojarzenia danej informacji z konkretnym polem semantycznym.

Przedstawione powyżej informacje stanowią istotne, jednak pobieżne wnioski z badań, których celem było przeanalizowanie jakościowe oraz semantyczne pola semantycznego, doty-

czącego sportu. Tematyka badawcza pola semantycznego, bezpośrednio związana z powstawaniem oraz udoskonalaniem się leksykonów narodowych (zarówno na bazie własnej tkanki językowej, jak i zapożyczeń) stanowi problem na tyle ważny i interesujący, że należy tematyce tej przyglądać się często i z uwagą. Powyższy artykuł stanowi więc jedynie konkretny punkt widzenia i mógłby stać się tematem dyskusji.

BIBLIOGRAFIA

1. Crystal D. (1995), *The Cambridge Encyclopedia of The English Language*, CUP, Cambridge.
2. Kopaliński W. (1990), *Słownik wyrazów obcych I zwrotów obcojęzycznych*, wyd. XX, WP, Warszawa.
3. Lehrer A. (1985), *The Influence of Semantic Fields on Semantic Change* [w:] J. Fisiak [ed.] *Historical Semantics – Historical Word-Formation* (Trends in Linguistics, Studies and Monographs, 29), Berlin (283–96).
4. Linde-Usiekniewicz J. [ed.], (2002), *Wielki słownik angielsko-polski PWN -Oxford*, PWN, Warszawa.
5. Linde-Usiekniewicz J. [ed.] (2004), *Wielki słownik polsko-angielski PWN -Oxford*, PWN, Warszawa.
6. Mańczak-Wohlfeld E. (1991), *The Semantic Integration of English Loanwords in Polish* [w:] *Kwartalnik Neofilologiczny* XXXVIII/1, Warszawa, s. 47–56.
7. Mańczak-Wohlfeld E. (1988), *Semantic Fields of English Loanwords in Modern Polish* [w:] *Kwartalnik Neofilologiczny*, XXXV/3, Warszawa, s. 270–284.
8. Müldner-Nieckowski P. (2003), *Wielki słownik frazeologiczny języka polskiego*, Świat Książki, Warszawa.
9. Strauss J. (1986), *Concepts, Fields and Non-Basic Lexical Items* [in:] D. Kastovsky and A. Szwedek [eds.], *Linguistics across Historical and Geographical Boundaries. In Honour of Jacek Fisiak. Linguistic Theory and historical Linguistics*. (Trends in Linguistics, Studies and Monographs, 32), Berlin (vol. I, 135–144).
10. Szymczak M. [ed.] (1978–81), *Słownik języka polskiego* t. I–III, PWN, Warszawa.
11. Tokarski R. (1975), *Zapożyczenia leksykalna a zmiany znaczenia w polu wyrazowym* [w:] „*Język polski*”, nr 45, s. 275–282.
12. Wierzbicka E. [ed.], (1998), *Słownik współczesnego języka polskiego*, t. I–II; *Przegląd Reader's Digest*, Warszawa.
13. Wilim E., Mańczak-Wohlfeld E. (1997), *A Contrastive Approach to Problems with English*, PWN, Kraków–Warszawa.

Quantitative and Semantic Analysis of English Sport-Connected Loan-Words in Polish

Key words: semantic field, semantic decomposition technique, sport lexemes

The paper discusses the position of English sport-connected loanwords in Polish. An attempt of the analysis of the semantic field of sport as well as the application of the techniques of decomposition analysis of the above-mentioned semantic field allowed for the discovering of a number of scientifically salient items in regard to the position and the functioning of such loanwords in Polish. The analysis revealed the existence of a number of relevant features that add to the formation of this and other semantic fields in a national lexicon.